

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

ХУДОЖНЄ ПРОЄКТУВАННЯ ГРУПИ АРТОБ'ЄКТІВ В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Методичні вказівки та завдання
до практичних занять та індивідуальної роботи
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності G 17 «Архітектура та містобудування»

Київ 2026

УДК 72.01

X 98

Укладач В.О. Праслова, канд. арх-ри, доцент

Рецензент Ю. С. Рябець, канд. арх-ри, доцент

Відповідальний за випуск В.О. Тімохін, д-р арх-ри, професор

Затверджено на засіданні кафедри дизайну архітектурного середовища, протокол № 10 від 16 червня 2025 року.

В авторській редакції.

Художнє проектування групи артоб'єктів в міському середовищі : методичні вказівки та завдання до практичних занять та індивідуальної роботи / уклад. В. О. Праслова. – Київ : КНУБА, 2026. – 20 с.

Містять зміст, порядок оформлення і вказівки до виконання та оформлення індивідуальної роботи з дисципліни «Художнє проектування міського середовища».

Призначено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності G 17 «Архітектура та містобудування»

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальна дисципліна «Художнє проектування міського середовища» покликана поглибити знання з комплексного формування міського середовища, враховуючи його художнє значення. Знання, отримані студентами в результаті вивчення даної дисципліни, будуть сприяти підвищенню якості виконання роботи на здобуття ступеня «магістр».

Мета курсу полягає у розкритті художнього значення міського середовища, вивченні принципів та методів художнього формування різних типів середовища і підвищення рівня фахової підготовки спеціалістів з дизайну архітектурного середовища.

Практичні заняття з дисципліни «Художнє проектування міського середовища» передбачають закріплення теоретичних положень лекційного курсу та ознайомлення студентів з практичним застосуванням принципів, методів і засобів художнього проектування міського середовища різного призначення.

Під час проведення практичних занять передбачені наступні види навчальної роботи: видача теми і роз'яснення методики виконання індивідуальної роботи, контроль за виконанням, захист та оцінка індивідуальної роботи.

МЕТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Мета практичних занять з дисципліни «Художнє проектування міського середовища» полягає в закріпленні теоретичних знань з художнього проектування під час формування різних типів архітектурного міського середовища.

Основними задачами, що вирішуються в процесі досягнення мети, є:

- розрізняння та володіння сучасними напрямками художнього проектування міського середовища;
- розуміння та вміння користуватися принципами художнього проектування міського середовища;
- вміння оцінювати та володіти методами і засобами художнього проектування міського середовища.

ЗАВДАННЯ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Мета індивідуальної роботи полягає в дослідженні особливостей художнього проектування різних типів міського середовища.

Зміст індивідуальної роботи полягає в проведенні аналізу трьох клаузур, розроблених згідно зі складом індивідуальної роботи.

Тема індивідуальної роботи: «Відмінності в підходах до художнього проектування групи артоб'єктів в міському середовищі». Темі клаузур, що виконуються в межах індивідуальної роботи, наведено в дод. 1.

Об'єктом дослідження є артоб'єкти, розміщені в різних типах міського середовища, наведені в дод. 1.

Склад індивідуальної роботи наведено в дод. 2.

Вимого до індивідуальної роботи. Індивідуальна робота виконується у вигляді альбому, обсягом 3 сторінки формату А-3, що містить кольорові клаузури згідно зі складом індивідуальної роботи та 5 – 10 сторінок формату А-4 з аналізом середовища та груп артоб'єктів у вигляді тексту, перевіряється і оцінюється викладачем.

Приклад виконання індивідуальної роботи наведено в дод. 3.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Серед можливих **локацій групи артоб'єктів** в міському середовищі пропонується три варіанти: історичний, індустриальний та сучасний квартал. В межах кожної зони студенти та студентки мають змогу обрати локацію для розміщення артоб'єктів самостійно. *Художнє проектування групи артоб'єктів в історичному кварталі міста* має на меті збереження автентичності, посилення культурної ідентичності, залучення туристів через сучасні технології. Тому серед груп артоб'єктів рекомендується застосування наступних форм: стабільна (скульптури, мурали з геометричною точністю розміщення в середовищі); динамічна: (модульні інсталяції, змінні арткомпозиції); тимчасово-віртуальна; перформативна (артфестивалі). Можна застосовувати такі методи художнього проектування: метод відкритої форми Хансена; AR-реконструкція втрачених об'єктів (віртуальне відтворення історичних будівель/подій через додатки); тимчасові інсталяції та модулі з елементами, що здатні трансформуватись та гармоніюють з історичним контекстом (наприклад, сезонні інсталяції у дворі); інтерактивні екскурсії з «віртуальними гідами» (персонажі в додатку розповідають історію місця, ведучи користувача маршрутом); проведення артфестивалів, в результаті яких створюються мурали, соціальна скульптура, артінсталяції. В межах виконання нарисів слід акцентувати увагу на використанні перероблених матеріалів, модульних збірно-розбірних конструкцій, емоційний зв'язок через спільне створення артоб'єктів, а також на інклюзивність для людей з обмеженнями [13, 14].

Художнє проектування групи артоб'єктів в індустриальному кварталі міста має забезпечити ревіталізацію занедбаних зон, створення

соціальних хабів, розвиток креативних індустрій. Тому рекомендованими формами артоб'єктів є масштабна (інтерактивні фасади, культурні хаби); динамічна (модульні інсталяції, змінні арткомпозиції); тимчасово-віртуальна; перформативна (хепенінги та перформанси). Серед рекомендованих методів художнього проєктування: метод відкритої форми Хансена; модульні артхаби з перероблених матеріалів (контейнери або металеві конструкції, перетворені на виставкові простори/майстерні); колаборативні проєкти з громадою (воркшопи зі створення графіті, скульптур з промислових відходів); світлові та звукові інсталяції (інтерактивні об'єкти, що реагують на рух або шум). В межах виконання скетчів варто зосередити увагу на використанні вторинної сировини, конструкцій, що мають здатність дематеріалізації, емоційному зв'язку через спільне створення артоб'єктів, інклюзивності [13, 14].

Художнє проєктування групи артоб'єктів в сучасному кварталі міста має на меті інтеграцію технологій, підвищення енергоефективності середовища, створення інтерактивних публічних просторів. Саме тому для виконання клаузури пропонуються наступні групи артоб'єктів: динамічна (змінні арткомпозиції); тимчасово-віртуальна; перформативна (артфестивалі). До методів у межах завдання віднесені: метод відкритої форми Хансена; розумні фасади з AI-підсвіткою як от об'єкти, які змінюють кольори залежно від погоди або емоційної атмосфери (аналіз даних з соцмереж); сонячні артоб'єкти (скульптури з сонячними панелями, що живлять лавки або зарядні станції); віртуальні артплатформи (NFT-мистецтво з геолокаційним доступом, як от цифрові галереї) [8].

Розрізняють декілька сучасних **напрямів художнього проєктування** міського середовища, що можуть застосовуватися в межах інтеграції артоб'єктів як окремо один від одного, так і разом. Це – артдизайн, попарт, стрітарт, паблікарт та енвайронмент.

Артдизайн – концепція театралізації (охудожнення дійсності), особливістю якої є те, що зусилля дизайнера направлені на організацію художніх вражень, а вироби втрачають утилітарні властивості і стають декоративними, виставковими, тобто фактично проєктуються емоції [7, 13].

Попарт – напрям у мистецтві пізнього модернізму, що використовує реальні предмети побуту, фотоколажі, афіши для створення об'єктів мистецтва; в архітектурі проявляється через використання мови «популярних кодів» як от реклами, підсвітки, вивісок, сподіваючись, що з побутового «сміття» реальності проростуть «вірші» художньої творчості [10, 13].

Стрітарт – нелегалізований напрям художнього проектування, що виріс з графіті, сплавленого з мінімал-артом, колажем, асамбляжем, флюксусом, концептуальним мистецтвом, що використовує наклейки, трафарети, плакати, просторові асамбляжі та інсталяції, соціоскульптуру та неоредімейд (нові «готові речі») з метою залишити згадку про себе будь-якими засобами та викликати реакцію публіки на недовговічні твори [13, 14, 18, 24].

Паблікарт – легалізована форма сучасного мистецтва, розміщена поза художньою інфраструктурою в громадському просторі, розрахована на комунікацію з глядачем і проблематизацію різних питань сучасного мистецтва і простору [1, 9, 13].

Енвайронмент – мистецтво естетизації довкілля та оформлення середовища, що передбачає перенесення акценту зі споруди на оточення, перехід від проектування форми до організації предметно-просторового середовища; поетизує самоцінні розріднені фрагменти довкола людини, створюючи або перетворюючи певні пейзажні або предметні фрагменти довкілля, штучні простори, часто з пародійним відтінком [13, 14].

Артоб'єкти інтегруються в міське середовище, спираючись на **принципи** художнього проектування. Першим є принцип *художньої домінанти*, згідно з яким творча діяльність постає продовженням художніх практик. Відмінною рисою такого підходу є провідна роль митця, чия індивідуальна творча енергія наближає проектну діяльність до власне мистецтва через спільність методів та концептуальних завдань, виступає каталізатором для відтворення світобачення як цілісного явища, трансформує утилітарний простір у носія унікального смислового коду. Таким чином, артоб'єкт стає візуальним маніфестом авторської позиції, де технічні аспекти проектування підпорядковані глибинній художній рефлексії [13, 14].

Другим принципом виступає *метафора театральної подвійності* у проектувальній практиці. Цей підхід запозичує зі сценічного мистецтва діалектику внутрішнього конфлікту: подвійність творчого процесу – аналог акторської техніки, де автор балансує між повним зануренням у художній задум і зовнішнім аналізом його реалізації; ефект естетичної дистанції – навмисне підкреслення «умовності» об'єкта через збереження тонкої межі між твором і реальністю, що нагадує глядачеві про артоб'єкт як про інструмент комунікації. Ця суперечність, успадкована з театральної дуалії «актор – персонаж», стає рушійною силою творчого методу. В архітектурному контексті вона проявляється у створенні об'єктів, які одночасно впливають на емоційний стан спостерігача та зберігають ознаки

авторського інтелектуального процесу. Таким чином, проєкт перетворюється на сценічний простір, де розігрується діалог між художнім вираженням і раціональним аналізом [13, 14].

Третій принцип ґрунтується на *концепції синтезованого артоб'єкту* як кінцевої мети проєктування. Його сутність полягає в інтегральному підході – митець свідомо відкидає фрагментарність на користь цілісного впливу, де кожен елемент працює на формування єдиного художнього образу; а також в трансформації мови вираження – перекодування технічного завдання у візуально-просторову семіотику, де абстрактні концепції набувають форми пластичних метафор. На відміну від суто раціонального підходу з його дискретними алгоритмами, художник-проєктувальник використовує інструментарій образотворчих практик (композиція, ритм, контраст), керується естетичними законами, виробленими мистецькою традицією, створює об'єкти з властивістю «емоційної резонансності» – здатністю генерувати комплексне враження. Таким чином, проєктна діяльність перетворюється на акт художнього синтезу, де технічні параметри стають матеріалом для створення візуальних наративів [13, 14].

Четвертий принцип визначає *інтердисциплінарний статус художнього проєктування* як інноваційного плацдарму на межі архітектурної практики та класичного дизайну. Його ключовими положеннями є звільнення від дисциплінарних кодів – відмова від жорстких правил професійних мовників на користь гнучкого концептуального апарату, а також динамічна адаптація методів – здатність переосмислювати виражальні засоби відповідно до унікальності кожного завдання. Це сприяє генерації креативного поля, де автор виступає каталізатором власної та суспільної творчості, об'єкти стають тригерами альтернативного мислення, середовище трансформується в лабораторію можливостей. Цей принцип ґрунтується на переконанні, що якісний урбаністичний досвід вимагає плюралізму рішень – продукту уяви, що пропонує варіативні сценарії взаємодії, а також інтерактивної участі – переходу від пасивного споживання до ко-творчості. Таким чином, художнє проєктування стає механізмом подолання професійних стереотипів, де кожен артоб'єкт – це інтерфейс для діждисциплінарного діалогу [13, 14].

Художнє проєктування оперує чотирма **засобами**, що застосовуються під час створення артоб'єктів і їх груп, надаючи певних образно-емоційних якостей: матеріал, форма, колір, світло. Сучасні інновації такого засобу як *матеріал* виявляються через низку ключових тенденцій. По-перше, це креативне використання нетрадиційних матеріалів для створення звичних об'єктів, що породжує ефект несподіваності. По-друге, акцент на рециклінгу

– перетворенні відходів на новітні продукти зі збереженням функціональності. Важливу роль відіграє синергія між науковими дослідженнями (технологічна складова) та дизайнерськими рішеннями (естетика), що забезпечує комплексний підхід до розробок. Окремо варто відзначити експерименти з 3D-друкованими конструкціями та концепцію дематеріалізації, де об'єкти набувають здатності трансформувати свою форму чи призначення. Таким чином, прогрес у галузі поєднує технологічний розвиток, екологічну свідомість та орієнтацію на потреби людини [3, 11].

Важливим інструментом у створенні *форми* артоб'єктів виступає концепція відкритої форми, розроблена польським архітектором-новатором Оскаром Хансенем. Цей митець і теоретик розглядав об'єкти не як застиглу конструкцію, а як динамічний каркас для реалізації соціальних взаємодій. Його підхід ґрунтується на трьох ключових засадах. Першим є мультисемантичність, тобто надання просторам і об'єктам глибини символічних значень, що активізують емоційно-інтелектуальний діалог глядача з артоб'єктом. Другим є трансформативність – відмова від нерухомих структур на користь адаптивних систем, здатних модифікуватися під впливом часу та змін суспільних потреб. І наостанок партиципаторність, або інтеграція мешканців у процес урбаністичного планування, де артоб'єкти стають інструментом соціальної активності. Хансенівська концепція переосмислює роль архітектора – від творця закритих об'єктів до куратора просторів, що залишають місце для людської імпровізації та колективної творчості [5, 13].

У художньому проектуванні *колір* виступає органічним продовженням просторових характеристик об'єкту – його пропорцій, розмірів, форми, об'єму та фактурних якостей. Дослідники візуальної семіотики, зокрема Йоганнес Іттен, виявили закономірності асоціацій між хроматикою та геометрією: наприклад, червоний інтерпретується через призму квадрата (стабільність), жовтий – трикутника (рухливість), синій – сфери (безмежність). Кольоропобудова в сучасному мистецтві часто ґрунтується на контрастних візуальних діалогах, що генерують енергію композиції, тоді як нюансні палітри застосовуються для акцентуації структурних особливостей – тектоніки об'єктів чи їх масштабного звучання. Окрему увагу привертають урбаністичні артінсталяції, які функціонують як семіотичні маркери міського середовища. Ці пластичні об'єми, інтегровані в архітектурний ландшафт, виконують роль медіаторів, трансформуючи звичний простір у поле емоційно-інтелектуального досвіду [4, 13, 22].

Інноваційні підходи до *світла* використовують хроматичні ефекти для трансформації просторового сприйняття артоб'єктів у міському середовищі.

Завдяки стратегічному розміщенню джерел світла досягається об'єднання гетерогенних елементів у єдине візуальне поле через кольорову синхронізацію; ілюзія модифікації масштабів – оптичне збільшення/зменшення об'ємів артоб'єктів; динамічні ефекти з елементами кінетики, що наближають міське середовище до сценографічних практик. Креативним продовженням стали інтерактивні артінсталяції з проекційним мистецтвом, де фасади перетворюються на медіа-полотна. Такі експерименти не лише урізноманітнюють міський ландшафт, але його психосемантику, трансформуючи утилітарні споруди у носіїв позитивних соціокультурних повідомлень [2, 12, 14].

ОФОРМЛЕННЯ

Текст повинен містити посилання на джерела інформації у вигляді квадратних дужок [1], які ставляться в кінці абзацу і які наприкінці роботи оформлюються у список літератури.

ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів – 30. На оцінку впливає виклад та повнота матеріалу, оформлення, термін надання роботи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гел Й. Міста для людей : навч. посіб. – Київ : Основи, 2018. – 304 с.
2. Головна. *Expolight*. URL: <https://expolight.net/uk> (дата звернення: 23.04.2025). – Назва з екрана.
3. Іттен Й. Елементи образотворчого мистецтва : навч. вид. щоденника. – Київ : ArtHuss, 2023. – 168 с.
4. Іттен Й. Мистецтво кольору : Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. – Київ : ArtHuss, 2022. – 96 с.
5. Іттен Й. Наука дизайну та форми : Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. – Київ : ArtHuss, 2021. – 136 с.
6. Основи дизайну архітектурного середовища : підручник / В. О. Тімохін та ін. – Київ : КНУБА, 2010. – 400 с.
7. Праслова В. О. Арт-дизайн в художньому проектуванні // *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, 2019. – № 53. – С. 110 – 115.
8. Праслова В. О. Медіа-арт як напрям розвитку художнього проектування архітектурного середовища // *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, 2022. – № 62. – С. 304 – 313.
9. Праслова В. О. Паблікарт як художній шлях розвитку архітектурного та міського середовища // *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, 2023. – № 67. – С. 72 – 80.

10. Праслова В. О. Поп-арт как современное направление художественного проектирования // *Colloquium-journal*, 2020. – № 1(53). – С. 14 – 16.
11. Праслова В. О. Прийоми впровадження нових будівельних матеріалів в художньому проектуванні // *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, 2019. – № 54. – С. 393 – 402.
12. Праслова В. О. Світло як художній засіб проектування архітектурного та міського середовища // *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, 2023. – № 66. – С. 58 – 69.
13. Праслова В. О. Історія становлення та сучасні тенденції, теоретичні та методологічні основи художнього проектування. *Художнє проектування архітектурного та міського середовища* : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1. – Київ, 2024. – С. 220.
14. Праслова В. О. Основи художнього проектування архітектурного та міського середовища. *Художнє проектування архітектурного та міського середовища* : навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 2. – Київ, 2024. – С. 132.
15. Праслова В. О. Витоки художнього проектування архітектурного та міського середовища в культурі формування штучного оточення // *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, 2025. – № 71. – С. 140 – 149.
16. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ—ХХІ століть : монографія. – Київ : ВХ[студіо], 2008. – 187 с.
17. Шебек Н. М. Гармонізація планувального розвитку міста : монографія. – Київ : Основи, 2008. – 216 с.
18. Шов Г., Поттер П. Banksy: Ви становите загрозу прийнятному рівню (Якби було не так, ви б уже про це знали) : монографія. – Київ : ArtHuss, 2023. 240 с.
19. BIG. Formgiving. An Architectural Future History. London : TASCHEN, 2020. 736 p.
20. BIG. Hot to Cold. An Odyssey of Architectural Adaptation. London : TASCHEN, 2015. 712 p.
21. Maas W., Ravon A. Porosity: Opening up Solidity. Rotterdam : Nai010 Publishers, 2019. 300 p.
22. Praslova V. O. Modern artistic approaches of architectural organization of public and residential environment. *Вісник одеської державної академії будівництва та архітектури*. 2021. № 84. С. 7–15.
23. Praslova V. O. Techniques for implementing form and color in the artistic design of architectural and urban environment. *Вісник одеської державної академії будівництва та архітектури*. 2020. № 81. С. 26 – 32.
24. Praslova V. The role of street art in artistic design citizen experience in the city. *Architecture, Civil Engineering, Environment*. 2025. Vol. 18, no. 1. P. 75–86.

ТЕМИ КЛАУЗУР фрагментів міського середовища

1. Художнє проєктування групи артоб'єктів в історичному кварталі міста.
2. Художнє проєктування групи артоб'єктів в індустріальному кварталі міста.
3. Художнє проєктування групи артоб'єктів в сучасному кварталі міста.

СКЛАД ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Перша сторінка у вигляді аркуша-колажу на тему: «Художнє проектування архітектурно-міського середовища майбутнього». Виконується на форматі А-3 із зазначенням прізвища і ім'я автора та групи.

2. Підбірка із трьох клаузур із зображеннями групи артоб'єктів у заданому середовищі на форматі А-3 (перспективні малюнки, аксонометричні розрізи та креслення залежно від теми клазури: генеральний план, розгортки, фасади, плани, розрізи), розміщених в порядку, наведеному в дод. 1.

3. Титульна сторінка на форматі А-4 (приклад оформлення наведено в дод. 3).

4. Аналіз кожного з трьох фрагментів міського середовища та інтегрованих в них артоб'єктів, розроблених на клазурах, за планом:

- Локація в міському середовищі (історичний, індустріальний чи сучасний квартал відповідно до тематики клазури з вказівкою обраного міста України та місця художнього проектування).

- Аналоги художнього проектування (що саме надихало в процесі проектування).

- Мета.

- Характеристика обраного сучасного напрямку художнього проектування (попарт, стрітарт, артдизайн, паблік-арт або інвайронмент).

- Характеристика обраного методу художнього проектування (пояснить, як працює художній метод, що був закладений).

- Характеристика обраних форм артоб'єктів, що були застосовані під час роботи.

- Розкрити один із принципів художнього проектування, обраних для клазури.

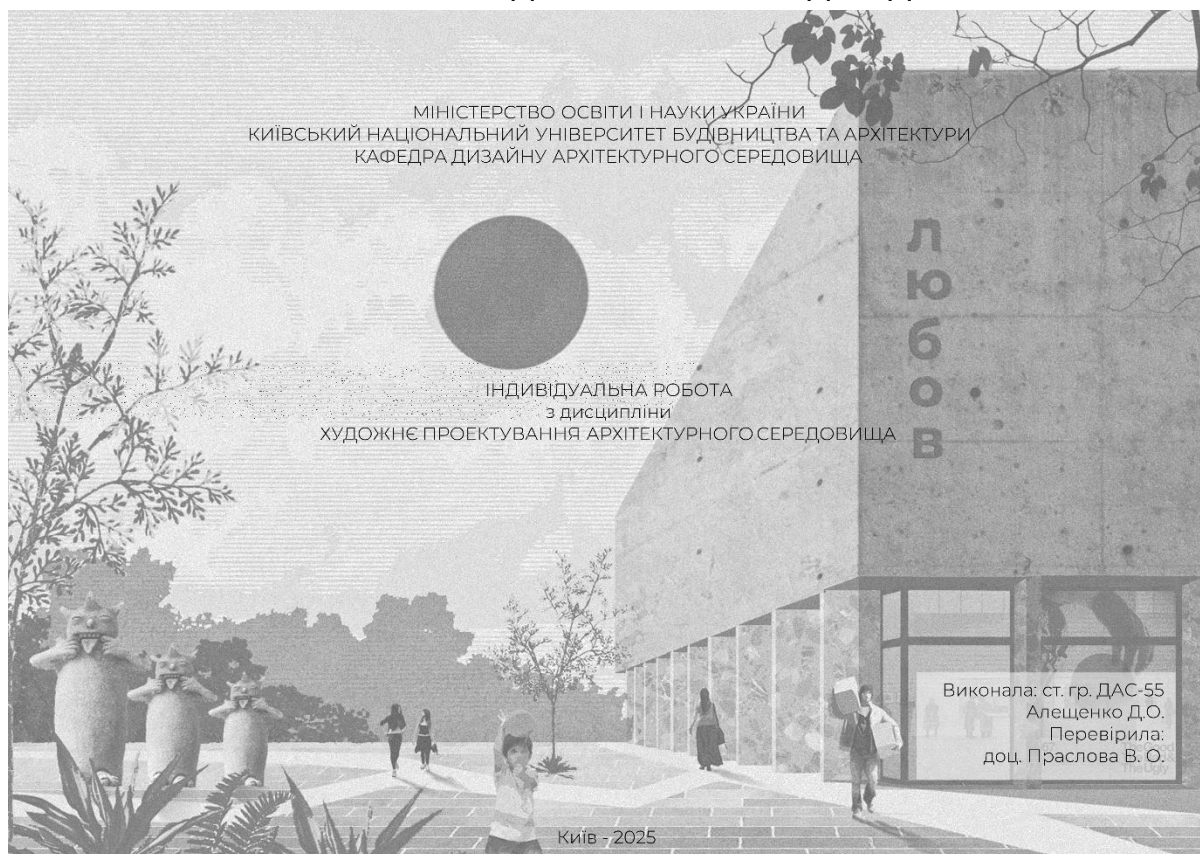
- Розкрити особливості обраних засобів художнього проектування.

- Практична релевантність.

- Висновки.

- Список літератури.

Додаток 3 ПРИКЛАД ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ



КЛАУЗУРА

Художнє проектування артоб'єкту в історичному кварталі міста

Запроектована форма артоб'єкта — зона **сбороти, трауру і суму**. Вона покликана вшанувати пам'ять тих, хто віддав своє життя за свободу та підність України. Форма артоб'єкта **стабільно**, відповідно до концепції цільної скульптурної композиції. Початковим задумом була основа з літер **"С"** (свобода) та **"О"** (оборона), які символізували ключові цінності Революції Гідності. Надалі форма трансформувалася у просторову композицію часткового кільця — символу неможливості боротьби та незавершеної історії. На поверхні скульптури прорізані отвори, що нагадують сліди прострелів, як пряме відображення воєнних травм 2014 року. Додаткові можливості взаємодії розкриваються через інтерактивні QR-коди, що відкривають доступ до AR-контенту.

ДІЛЯНКА:

Артоб'єкт розташовується у історичному районі Києва — на **Кріпосному провулку**, ділянці, яка стала свідком драматичних подій Революції Гідності року.

Майданський парк
Ділянка артоб'єкту
Кріпосний провулок

Саме тут, поруч із перехрестям вулиці Михайла Грушевського та Кріпосного провулку, проходили запеклі бої між мирними протестувальниками та силами антимайдану, утворювалися барикади, скучувалися майданівці, а також проходили колони швидкої допомоги, які евакуювали поранених.

АНАЛОГИ АРТОБ'ЄКТІВ:

1. Abstract stor skulptur i rustfritt stål
<https://msosport.no/produkt/abstrakt-stor-skulptur-i-rustfritt-stal/>
2. Land Art by Martin Hill and Philippa Jones
<https://freework.org/creative/land-art-martin-hill-philippa-jones/>

СХЕМА ФОРМУВАННЯ АРТОБ'ЄКТУ:

"свобода" + "оборона" = отвори, що нагадують сліди куль

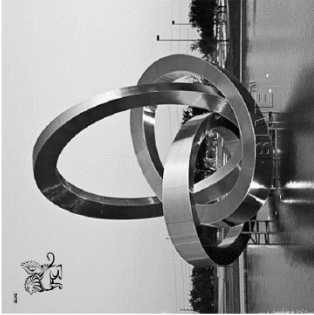
AR-компонент: через QR код можна побачити ситуації майданівців, які рухалися повз, користувалися швидкою допомогою

Джерела:
- Миківолова І. Незалежність. 19-22 лютого 2014 року. Історична правда. 10 лютого 2015. Фейки: доступи: <https://www.istpravda.com.ua/article/2015/02/10/fake/>
- Календар Майдану. 19 лютого 2014 року. Ренком доступи: <http://old.maidanrus.com.ua/ru/2014/02/19/>
- Піваслова В. О. Художнє проектування архітектурного середовища: завдання та методичне керівництво до практичних занять. Київ: НУБА, 2023. 16 с.

Вик. Ст. Гр. ДАС-55 Алещенко Діана

1. Художнє проектування групи артоб'єктів в історичному кварталі міста

- Локація у міському середовищі - історична. Артоб'єкт розташовується у історичному районі Києва - на Кріпосному провулку, ділянці, яка стала свідком драматичних подій Революції Гідності 2014 року.
- Під час художнього проектування натхненням стали динамічні форми скульптури «Сусліс Flow» Мартіна Гілла, що втілює гармонію природи через взаємодію простих геометричних форм. Іншим аналогом стала велика абстрактна інсталяція з нержавіючої сталі, в якій переплетення кілець символізує безперервність руху й сучасну естетику урбаністичного простору.



- Метою проектування артоб'єкта є створення символічного простору пам'яті, що вшановує героїв Революції Гідності та актуалізує цінності свободи й оборони. Через стабільну, абстрактну форму з символічними елементами — часткове кільце, перфорації як сліди прострілів, літери "С" і "О", а також інтеграцію AR-контенту — об'єкт покликаний не лише викликати емоційний відгук, а й забезпечити глибоку взаємодію з відвідувачами у просторі, насиченому історичним контекстом.

- Інвайронмент (від англ. – середовище) — це напрям сучасного мистецтва, який передбачає перенесення акценту з окремого об'єкта на організацію предметно-просторового середовища. В архітектурі він зосереджується не на формі, а на драматургії простору, сценаріях руху та взаємодії з міським контекстом. Архітектор або дизайнер стає учасником міських ситуацій,

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
з дисципліни
ХУДОЖНЄ ПРОЕКТУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Виконала: ст. гр. ДАС-55
Алещенко Д.О.
Перевірила:
доц. Праслова В. О.

Київ – 2025

4 10. Практична релевантність артоб'єкта полягає в створенні важливого символічного простору пам'яті, що увічнило героїв Революції Гідності та популяризує цінності свободи і оборони у сучасному міському середовищі. Розташування у історичному кварталі Києва надає проєкту значущості та дозволяє інтегрувати історичний контекст у повсякденне життя мешканців і гостей міста. 11. Висновок: Артоб'єкт є виразним прикладом сучасного художнього проєктування, що поєднує монументальну скульптурну форму з інноваційними цифровими технологіями. Його символіка і композиція створюють емоційний простір для роздумів і пам'яті, підкреслюючи незламність духу і важливість історії. Проєкт демонструє нові можливості взаємодії між людиною і мистецтвом у міському середовищі, розширюючи межі традиційного дизайну та архітектури. 12. Джерела: - Між неволею і незалежністю. 18-22 лютого 2014 року. Історична правда. 18 лютого 2015. Режим доступу: https://www.istpravda.com.ua/articles/2015/02/18/147385/ - Календар Майдану. 18 лютого 2014 року. Режим доступу: https://www.maidanmuseum.org/uk/node/1411 - Abstrakt stor skulptur i rustfritt stål: https://msosport.no/produkt/abstrakt-stor-skulptur-i-rustfritt-stal/ - Land Art by Martin Hill and Philippa Jones: https://freeyork.org/creative/land-art-martin-hill-philippa-jones/ - Праслова В. О. Художнє проєктування архітектурного середовища: завдання та методичні вказівки до практичних занять. Київ: КНУБА, 2013. 16 с. - Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник/ Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малик Т.В. та ін. - К : КНУБА, 2010.-400 с.	3 створюючи простори, що викликають емоційний відгук. Інвайронмент поєднує в собі естетизацію середовища, асоціативність, 6. Обраний метод художнього проєктування базується на інтеграції фізичної скульптурної форми з цифровими медіа через AR-реконструкцію та інтерактивні QR-коди. Через сканування QR-кодів глядач може побачити силуети майданівців, які рухаються повз, а також коротке швидкої допомоги, що додає динаміки та живого відчуття подій. Цей метод дозволяє оживити історичний контекст, поєднуючи матеріальні символи з віртуальними відтвореннями подій і об'єктів, що вже не існують. Таким чином глядач не лише споглядає артоб'єкт, а й активно взаємодіє з ним, занурюючись у глибший зміст і переживання. 7. Запроєктована форма артоб'єкта є стабільною та цільною, що підкреслює серйозність і значущість простору скорботи та вшанування пам'яті загиблих за свободу України. Її масивність і монументальність створюють відчуття незламності й тривалості, символізуючи сталість і непохитність ідеалів, за які боролися. Така форма спонукає до рефлексії і глибокого емоційного переживання, акцентуючи увагу на важливості пам'яті та визнання жертв. 8. Артоб'єкт відповідає принципу театральності, оскільки побудований на конфлікті понять «свобода» і «оборона», що створює драматичну напругу, подібну до театральної сцени. Глядач стає учасником дії, активуючи AR-елементи й занурюючись у пам'ять через візуальні та цифрові засоби, як у виставі. Простір навколо об'єкта перетворюється на сцену, де поєднуються реальність і художнє перетворення. 9. Матеріал: Артоб'єкт виконаний із міцного металу, що символізує стійкість і незламність духу, а також дозволяє створити точні отвори у вигляді слідів прострелів. Форма: Стабільна, цільна скульптурна композиція у вигляді часткового кільця, що символізує нескінченність боротьби і незавершеність історії, із натаками на літери «С» і «О» - свобода та оборона. Колір: Використовується стримана, темна кольорова гамма, яка підкреслює сум і скорботу, створюючи атмосферу пам'яті та поваги до загиблих.
---	---

6

5. Цей арт-об'єкт належить до напрямку арт-дизайну, оскільки головним акцентом є емоційно-сценічне переживання простору, оформленого як театралізована інсталяція за мотивами «Гри в кальмара». Простір працює не стільки як утилітарна споруда, а як естетизований сценарій з драматургією, кольором, символами і фігуративністю, що викликає напруження та занурення в подію. Масштабна фігура, багаторівнева ігрова композиція й візуальна метафора насильницьких ігор — усе це оформлено як емоційний досвід, властивий саме арт-дизайну.

6. Метод «відкритої форми» передбачає гнучку структуру простору, яка може нарощуватися або скорочуватися за потребою. Він створює «поля свободи», де можна вільно змінювати композицію, функції та форми елементів середовища. Цей підхід залучає користувача до творчого процесу, стимулюючи його уяву та участь у розвитку простору.

7. Арт-об'єкт має масштабну форму, що підсилює емоційний вплив і створює доміную в міському середовищі, привертаючи увагу до теми соціального насильства та вибору. Його перформативна структура полягає в багаторівневій платформі, яка інтерпретує гру як простір дії, де глядач стає учасником сценарію. Такий підхід дозволяє формувати активну взаємодію з аудиторією та транслювати складні соціальні меседжі через просторові форми.

8. Проектування, подібне театральній творчості — базується на ідеї створення простору, який одночасно поєднує реальність і вигадку, викликаючи у глядача відчуття напруги та інтриги. Як актор у театрі балансує між перевітленням у роль і поверненням до себе, так і арт-об'єкт формує тонку межу між реальним середовищем і художньою ілюзією, залучаючи користувача до глибшого емоційного досвіду. Цей принцип підходить для арт-об'єкта, оскільки допомагає передати атмосферу загадковості та неоднозначності, що посилює сприйняття простору і занурює гравця в унікальний світ художньої реальності.

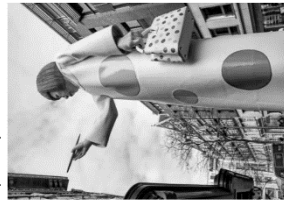
9. Матеріал: бетон, метал, полімерні покриття — створюють індустріальний, урбаністичний характер.

5

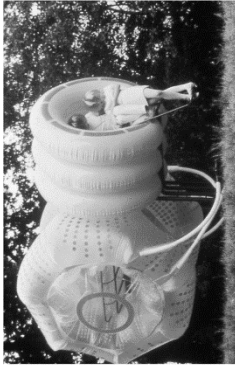
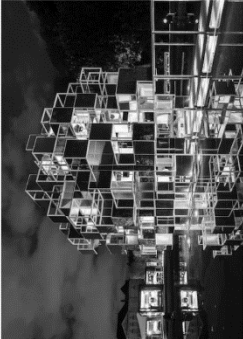
1. Художнє проектування групи арт-об'єктів в індустріальному кварталі міста

2. Для художнього проектування обрано занедбану недобудову на вул. Симиренка, 17 у Святошинському районі м. Києва, яка понад 15 років перебуває в покинутому стані. Об'єкт розташований в індустріальному кварталі міста, що створює потенціал для культурної ревіталізації простору.

3. У процесі проектування надихали два ключові приклади. Першим став масштабний скульптурний об'єкт Яйці Кусами — велетенська яскрава фігура, що поєднує естетику гри, поп-арту та перформативності. Це надихнуло на створення великої ляльки як з "гри в Кальмара" як арт-об'єкта, що водночас викликає емоційну напругу й візуальну цікавість. Другим аналогом стала інтерактивна площа Свободи у Маріуполі з чутливою до руху підлогою — приклад простору, що взаємодіє з глядачем і реагує на його присутність. Це спонукало до використання технологій, що активують арт-об'єкти через дотик, рух або звук, перетворюючи статичне мистецтво на живий комунікаційний простір.



4. Метою проекту є ревіталізація занедбані будівлі шляхом створення інтерактивного артпростору, що поєднує елементи гри, перформансу та соціального висловлювання. Натхненний серіалом «Гра в кальмара», простір трансформує дитячі ігри в метафору складних моральних виборів і суспільних суперечностей. Арт-об'єкт покликаний залучати глядача до активної участі, стимулюючи переосмислення тем влади, контролю, легітимності та людської гідності в умовах сучасного міського середовища.

8	1. Художнє проектування групи артоб'єктів в сучасному кварталі міста 2. Локація в сучасному кварталі міста. Артоб'єкт розташований на території житлового комплексу «Парковий» у Святошинському районі міста Київ. Район характеризується активною життєвою позицією мешканців, великою кількістю молодих сімей та наявністю громадських просторів. Вибрана ділянка знаходиться поруч із рекреаційною зоною, що робить її ідеальною для створення відкритого інтерактивного середовища. 3. Під час розробки артоб'єкта натхненням стали приклади емоційно-чутливих та інтерактивних інсталяцій. Зокрема, проєкт «Yellow Heart» (Відень, 1968), який демонструє принцип «форма слідує емоції», став концептуальною основою ідеї емоційної взаємодії з середовищем. Також вплинув проєкт «Magical Garage» у садах Музею Родена (Париж, Франція), де інсталяція поєднує мистецтво, простір і технології, створюючи магічне, живе середовище. Обидва приклади надихнули на створення об'єкта, що реагує на людину і гармонійно інтегрується у міський ландшафт.   4. Мета: створити інтерактивний, екологічно свідомий простір, який через фізичну трансформацію та світлові ефекти відображає емоційний стан спільноти, стимулює соціальну взаємодію та активне залучення мешканців до формування навколишнього середовища, поєднуючи модульність, цифрові технології та емоційну аналітику для розвитку живої адаптивної архітектури нового покоління. 5. Інсталяція «Пульт-Куб» відповідає принципам інвайронменту, оскільки є інтерактивною частиною середовища, що змінює форму й світло відповідно до
---	---

7	Форма: чітка вертикальна структура, геометричні форми, монументальна фігура дієвички — підкреслюють сценічність і драму. Колір: контраст червоного (небезпеки) та білого (нейтральність), акценти жовтого (дитинство) — викликають емоційне напруження. Світло: використання контрастного та спрямованого світла для акцентів і драматизму на кожному рівні. 10. Даний артоб'єкт є актуальною реакцією на соціальні виклики сучасного міста. Він функціонує як інсталяція та публічний простір для осмислення тем моралі, вибору й контролю в суспільстві. Через ігрову форму проєкт стимулює глядачів до критичного мислення та саморефлексії. Простір також може використовуватись для культурних подій, перформансів, освітніх програм, що робить його релевантним для розвитку креативних індустрій та урбаністичного середовища. 11. Висновок: Проєкт спрямований на створення масштабного артоб'єкта, що поєднує елементи гри, театралізації та соціального висловлювання. Інтерактивна форма, перформативність і драматургія простору залучають глядача до емоційного переживання та критичного осмислення складних тем. Артоб'єкт функціонує як живий комунікаційний простір, що транслює актуальні соціальні меседжі через художню мову. 12. Джерела: - Лебега А. Вийшла в тираж. Ваша Яйці Кусама [Електронний ресурс] // Bird in Flight. – 2023. – 2 березня. – Режим доступу: https://birdinflight.com/nathnenpua-2/crytyka/20230302-vijshla-v-tirazh.html - Площа Свободи [Електронний ресурс] // Discover.ua. — Режим доступу: https://discover.ua/locations/plosa-svobod-i-mariupil - Праслова В. О. Художнє проектування архітектурного середовища: завдання та методичні вказівки до практичних занять. Київ: КНУБА, 2013. 16 с - Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник/ Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малік Т.В. та ін. - К : КНУБА, 2010.-400 с.
---	--

10 декоративного елементу, а й інтерактивного простору для комунікації, відпочинку та самоідентифікації мешканців. Завдяки реакції на емоційний стан людей, артоб'єкт створює відчуття залученості та підтримує психоемоційний комфорт. Такий підхід актуальний для сучасного міста, де важливо формувати простори, орієнтовані на людину. Т1. Висновок: Артоб'єкт є прикладом інтерактивного художнього проєктування, що поєднує мистецтво, технології та емоційну аналітику для створення живого, адаптивного середовища у сучасному міському кварталі. Його динамічна форма, змінне світло та емоційна чутливість стимулюють соціальну взаємодію та формують простір, орієнтований на людину. Завдяки цьому проєкт не лише естетизує міський ландшафт, а й сприяє емоційному добробуту мешканців. 12. Джерела: - Magical Garage – Museumsreifer Mercedes-Auftritt [Електронний ресурс] // invidis. – 2022. – Режим доступу: https://invidis.de/2022/10/magical-garage-museumsreifer-mercedes-auftritt/ - Haus-Rucker-Co. Yellow Heart, Vienna, 1968 [Електронний ресурс] // ResearchGate. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/figure/Haus-Rucker-Co-Yellow-Heart-Vienna-1968-Source-Official-Website-of-Ortner-Ortner_fig22_354162371 - Праслова В. О. Художнє проєктування архітектурного середовища: завдання та методичні вказівки до практичних занять. Київ: КНУБА, 2013. 16 с - Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник/ Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малік Т.В. та ін. - К.: КНУБА, 2010.-400 с. Висновок: Загальний рівень художньо-естетичних якостей розроблених мною фрагментів середовища демонструє цілісність візуального образу, концептуальну глибину та емоційну виразність. Поєднання масштабної монументальної форми, символічного колористичного рішення, інтерактивних технологій і театралізованої структури створює сильний емоційний вплив на глядача, занурюючи його у простір напруги, гри та переосмислення. Артоб'єкти працюють як живий комунікаційний простір, що викликає залученість, критичне мислення та переживання соціальних тем через художню взаємодію.	9 емоційного стану мешканців, активно вписується в навколишній житловий простір і створена для залучення та взаємодії громади. Вона поетизує простір довкола людини, перетворюючи його на місце соціальної взаємодії, адаптивного освітлення та емоційного досвіду. Завдяки трансформації середовища, елементом медіа-технологій і відкритості до змін, проєкт втілює ключові ідеї естетизації довкілля, що характерні для інвайронменту. 6. У проєкті застосовано інтерактивний художній метод, що базується на принципах реакції об'єкта на зовнішні стимули — емоції та дії користувачів. Метод передбачає трансформацію форми та світлових ефектів через цифрові технології, створюючи змінне середовище. Завдяки цьому простір стає динамічним засобом комунікації та емоційної взаємодії, а не лише статичним архітектурним об'єктом. 7. У проєкті застосовано динамічну та перформативну форму артоб'єкта, що змінюється відповідно до емоційного стану мешканців і заохочує їх до активної взаємодії. Інсталяція має також масштабну форму, оскільки інтегрується в житловий простір і стає помітним акцентом середовища. Її перформативність виявляється через участь людей, які не лише спостерігають, а й впливають на вигляд і функцію об'єкта в реальному часі. 8. У клаузурі розкрито принцип художнього проєктування, за яким результатом творчої роботи є цілісний художній витвір. Артоб'єкт не розпадається на окремі елементи, а створює єдине візуально-просторове враження завдяки гармонії форми, світла й змісту. Уся композиція передає ідею емоційної взаємодії людини з середовищем через зорові образи, а не технічну мову. 9. Матеріал: Легкі, прозорі або напівпрозорі матеріали, які добре передають світло та можуть змінювати форму. Форма: Динамічна, трансформована форма з модульною структурою, що реагує на емоції та взаємодію з користувачем. Колір: Застосовані яскраві, змінні кольори з емоційним забарвленням, які змінюються залежно від зовнішніх чинників (настрій, час доби). Світло: Інтерактивне освітлення, яке підсилює емоційну атмосферу та візуально оживляє об'єкт, підкреслюючи його мінливість. 10. Артоб'єкт має високу практичну релевантність, оскільки сприяє естетичному та емоційному збагаченню міського середовища. Він виконує функцію не лише
--	--

Навчально-методичне видання

ХУДОЖНЄ ПРОЄКТУВАННЯ ГРУПИ АРТОБ'ЄКТІВ В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Методичні вказівки та завдання
до практичних занять та індивідуальної роботи
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності G 17 «Архітектура та містобудування»

Укладач Праслова Валентина Олександрівна

Випусковий редактор *Л. С. Тавлуй*
Комп'ютерне верстання *К. А. Мавроді*

Підписано до друку 2026. Формат 60 x 84_{1/16}
Ум. друк. арк. 1,16. Обл.-вид. арк. 1,25.
Електронний документ. Вид. № 12/III-26

Видавець і виготовлювач:
Київський національний університет будівництва і архітектури
Проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002